

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.511/2017/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a Mihó Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Mihó Ferenc) által képviselt felperesnek - a Kolozsvári & Waldmann Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: Dr. Waldmann Gábor) által képviselt alperes ellen törzskönyv kiadása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. április 25. napján kelt 15.P.22.919/2016/14. számú ítélete ellen az alperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a **(alperesi jogelőd neve)** Zrt. (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2007. március 12. napján **(kölcönszerződés száma)**. számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 4 100 000Ft kölcsönt folyósított a felperesnek az **(gpjmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, Ford Focus C-max típusú gépjármű megvásárlása céljából.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes **(üzletszabályzat 1. jelölése)**. számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.1.), amely egyebek között az alábbi - jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza.

- IV.7.: „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy a kölcsönvevő köteles a hitelező felszólítására - az eredeti feltételekkel egyező tartalommal- ismételt vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap.”

- IV.9.: „Amennyiben a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”

- VI.1.: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg”.

A peres felek a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg biztosítéki célú adásvételi szerződést kötöttek, és az alperes javára opciós jogot alapítottak a kölcsönösszegeből vásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 4. pontja szerint a hitelező a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette. A felek a vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötöttek (szerződés 6. pont). Az opciós szerződés 7. pontja a vételi jog gyakorlásának feltételeit rögzíti, amely szerint az alperes a vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15

napon belül - akár részben vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

Az alperes a szerződéses jogviszony tartama alatt a **(üzletszabályzat 1. jelölése)**. számú üzletszabályzata helyébe a **(üzletszabályzat 2. jelölése)**. számú üzletszabályzatát (a továbbiakban: Üsz.2.) léptette, amelynek V.6 pontja az opciós jogot „zárt opcióként” határozza meg, e szerint a hitelező az opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja, az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt. Az Üsz.2. V.7. pontja pedig az Üsz.1. IV.9. pontjában foglaltakkal azonos rendelkezést tartalmaz.

A felperes módosított keresetében - egyebek között - a kölcsön felhasználásával vásárolt gépkocsi törzskönyvének a kiadására kérte kötelezni az alperest. E kérelme indokaként előadta, az alperes vételi joga lejárt, és mivel a törzskönyv az opciós jogot biztosította, a továbbiakban az alperesnek nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására, azt köteles a részére kiadni.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A törzskönyv kiadására irányuló keresettel szemben előterjesztett védekezése szerint opciós joga az Üsz.2. V.6. pontja alapján ún. zárt opció, amelynek gyakorlására nyitva álló határidő még nem telt el. Emellett álláspontja szerint a törzskönyv birtokban tartása nem az opciós jog, hanem a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka, amelyre figyelemmel mindkét üzletszabályzat rendelkezései alapján csak akkor köteles a törzskönyv kiadására, ha a felperes valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette, a felperesnek azonban jelenleg is áll fenn tartozása vele szemben.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest az **(gpjmű frg.rszm.-a)** forgalmi rendszámú Ford Focus C-max típusú személygépkocsi törzskönyvének a kiadására. Utalt arra, a Szegedi Ítéltábla a Pf.I.20.452/2007. számon folyamatban volt közérdekű perben a 3. számú jogerős ítéletével az Üsz.1. IV.7. pontjában írt, az ismételt vételi jog engedésére vonatkozó szerződési feltétel érvénytelenségét a kikötés alkalmazójával szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal megállapította. Miután pedig a vételi jog gyakorlására az opciós szerződés 4. pontjában biztosított, a szerződéskötéstől számított 5 éves határidő eltelt, az opciós jog megszűnt, így az alperesnek nincs jogcíme arra, hogy a törzskönyvet továbbra is birtokában tartsa. Nem fogadta el azt az alperesi védekezést, miszerint a törzskönyvet a kölcsönszerződés atipikus biztosítékaként tarthatja birtokában mindaddig, amíg az adósnak áll fenn tartozása a kölcsönszerződés alapján.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a törzskönyv kiadására irányuló kereset elutasítását, változatlanul fenntartva az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját. Vitatta az opciós jog megszűnését, ettől eltérő álláspont elfogadása esetére fenntartotta azt a hivatkozását, miszerint mind a szerződéskötéskor hatályos, mind pedig az álláspontja szerint az annak helyébe lépő üzletszabályzat általa megjelölt pontjai alapján mindaddig jogosult a törzskönyv birtokban tartására, amíg a felperes a szerződésből eredő kötelezettségét maradéktalanul nem teljesítette. Részletezte azokat a szempontokat, amelyek alapján a törzskönyv biztosítékba adása mindkét fél számára kedvezőbb az egyéb jogszabályban rögzített biztosítékok alkalmazásánál. Utalt arra, nem ért egyet a Kúria e tárgyban elfoglalt álláspontjával, azt kifejtett érvei alapján okszerűtlennek minősítette. Álláspontjának alátámasztásául bírósági ítéletekre hivatkozott.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes az opciós jog biztosítékeként tarthatta a birtokában a törzskönyvet, és miután az opciós joga az annak alapításától számított öt év elteltével megszűnt anélkül, hogy e jogát gyakorolta volna, nincs jogcíme a felperest mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokában tartására.

Az alperes érvelésével szemben sem az opciós szerződésnek, sem a kölcsönszerződés részét képező alperesi üzletszabályzatnak nincs olyan rendelkezése, amely alátámasztaná az alperesnek azt az álláspontját, miszerint a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka. Az opciós szerződés 6. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre. Az Üsz.1. VI.1. pontja ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy „a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot, vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.” Az idézett szerződési feltétel megszövegezése, annak nyelvtani értelme is azt támasztja alá, hogy a felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani.

Téves az alperesnek az az álláspontja, miszerint az - érvelése szerint a szerződés részévé váló - **(üzletszabályzat 2. jelölése)**. megjelölésű üzletszabályzat V.6. pontja értelmében a javára kikötött opciós jog mint ún. „zárt opció” alapján a vételi jogát az annak gyakorlására alapot adó feltétel bekövetkeztétől, azaz a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségének elmulasztását követő 15. naptól, vagy a szerződés felmondásától számított 5 éven belül gyakorolhatja. Az alperes által hivatkozott „zárt opció” intézményét sem a Ptk., sem más jogszabály nem ismeri, nem szabályozza, emellett sem az opciós szerződés, sem pedig az említett üzletszabályzat alperes által hivatkozott V.6. pontja nem tartalmaz az alperes állítása szerinti rendelkezést. Az opciós szerződés 4. pontja egyértelműen - az 1959-es 1 Ptk. 375. §0 (4) bekezdése szerint alkalmazandó 374. 1§0 (2) bekezdésében írtakkal összhangban - rögzíti, hogy a hitelező (az alperes) a vételi jogot legfeljebb a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt gyakorolhatja. Az opciós szerződés 7. pontja illetve a **(üzletszabályzat 2. jelölése)**. megjelölésű üzletszabályzat V.6. pontja ennek az 5 éves időtartamnak sem a kezdő, sem a végső időpontját nem szabályozza a 4. pontban írtaktól eltérően, csupán azokat a feltételeket határozza meg, amelyek bekövetkezése szükséges ahhoz, hogy az alperes élhessen e jogával. E rendelkezés értelmében tehát az alperes az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja vételi jogát az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt, ez pedig a szerződéskötéstől számított - és nem a feltétel bekövetkeztétől irányadó - 5 év. Erre tekintettel az ítéletábra nem vizsgálta, hogy az új üzletszabályzat a felek szerződésének részévé vált-e. A fentiek szerint az opciós szerződés az annak megkötésétől számított öt év elteltével, azaz 2012. március 12. napján megszűnt, s miután 0 maga az alperes sem állította, hogy eddig az időpontig gyakorolta volna a vételi jogát, e jogra alapítottnak a továbbiakban nem tarthatja magánál a törzskönyvet.

Az alperes fellebbezési érvelésével szemben önmagában az, hogy az opciós szerződés nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint az opciós jog megszűnésével az alperes köteles kiadni a törzskönyvet, még nem jelenti azt, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga nem minősülhet az opciós jog biztosítékának. Ezzel ellentétes következtetés nem vonható le az Üsz.1. VI.1., VI.2. és VI.3. pontjában foglaltakból sem.

Nem jogosítja fel az alperest a törzskönyv opciós jog megszűnése utáni birtokban tartására az Üsz.1. alperes által hivatkozott IV.9. pontja sem. Ez a kikötés - az opciós szerződés 4. pontjával együttesen értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes értelmezésétől eltérően - hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. A fizetési kötelezettségek teljesítése - az Üsz.1. IV.9. pontja nyelvtani értelme szerint - csak azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi joga megszűnt.

Nem ért egyet az ítéletábra az alperesnek azzal a hivatkozásával sem, miszerint a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítélete okszerűtlen következtetésen alapulna. Épp ellenkezőleg, az ítéletábra - hasonlóan az elsőfokú bírósághoz - mindenben osztja a Kúria álláspontját, nevezetesen, hogy a felek megállapodásának irányadó rendelkezései, azaz az Üsz.1. IV.9. és VI.1. pontja, valamint az opciós szerződés 6. pontja rendelkezéseiből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

Csupán utal az ítéletábra arra, a perbeli jogvita elbírálása szempontjából közömbös az alperes által hivatkozott más bíróságok által hozott ítéletek és határozatok tartalma, azok a jelen perben eljáró bíróságot nem kötik.

A kifejtettre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helyes indokaira figyelemmel - a 1 Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes írásbeli fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, így miután a fellebbezési eljárás során költsége nem merült fel, az ítéletábra a fellebbezés eredménytelensége ellenére mellőzte a javára másodfokú perköltség megállapítását.

Az alperes a fellebbezéséhez kapcsolódó fellebbezési eljárási illetéket lerőta, azt a jogorvoslati kérelme sikertelenségére tekintettel viselni köteles.

Szeged, 2017. november 14.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró